

Ένα Μαύρο Σύννεφο Καλύπτει την Ευρώπη

Γεώργιος Οικονόμου

Η θέα των Ρωσικών τανκς να εισέρχονται στην Ουκρανία έχει θρυμματίσει το όνειρο της Ευρώπης που το ανέτρεφε για τρεις δεκαετίες, ότι πόλεμο τέτοιας έκτασης δεν θα ξαναβλέπαμε στην ήπειρο.

Η γυμνή και απρόκλητη επίθεση κατά της γείτονος από μια χώρα που διατηρεί ένα από τους μεγαλύτερους στρατούς στον κόσμο θυμίζει τις πιο σκοτεινές στιγμές του 20^{ου} αιώνα.

Η ανατροπή των προσπαθειών από το 1945 να δημιουργηθεί ένας σεβασμός για την εδαφική ακεραιότητα και κυριαρχία ως μια θεμελιώδη αρχή των διεθνών σχέσεων θα έχει τεράστιο κόστος σε ανθρώπινες ζωές καθώς και επιπτώσεις πολύ πέραν της Ευρώπης.

Το κεφάλαιο της ιστορίας που άνοιξε με την πτώση του Τείχους του Βερολίνου, δημιουργώντας ελπίδες ότι τα κράτη θα μπορούσαν να επιλέξουν το πεπρωμένο τους εντός «ενός κοινού Ευρωπαϊκού Οίκου», έχει κλείσει. Ένα νέο, πιο σκοτεινό κεφάλαιο, έχει ανοίξει.

Η επιθετικότητα του Πούτιν, εδράζεται σε δύο «μη αλήθειες». Η μια είναι ότι είναι «πόλεμος για ανεξαρτησία/απελευθέρωση, για την αποναζικοποίηση της Ουκρανίας».

Για οκτώ χρόνια, η προπαγανδιστική μηχανή του Κρεμλίνου, έχει διοχετεύσει το ψέμμα ότι η ανατροπή του Προέδρου Viktor Yanukovich οφείλονταν σε ένα «νέο-ναζιστικό πραξικόπημα υποστηριζόμενο από την Δύση».

Όντως υπήρχαν ακροδεξιές ομάδες μεταξύ της μεγάλης γκάμας των διαμαρτυρομένων κατά της προ-Ρωσικής κλεπτοκρατίας του Yanukovich. Όμως, ποτέ οι ακροδεξιοί δεν ήταν μεταξύ των ηγετών της μετέπειτα εποχής. Η δημοκρατία στην Ουκρανία είναι μακράν από τέλεια αλλά, σε αντίθεση με την Ρωσσία, είναι πραγματική.

Ο πρώτος εκλεγείς Πρόεδρος από το 2014 επλούτισε από την ζαχαροπλαστική.

Ο δεύτερος, ο Volodymyr Zelensky, είναι εβραίος, πρώην ηθοποιός – κωμικός του οποίου η πρώτη γλώσσα είναι η Ρωσσική.

Το δεύτερο ψέμμα είναι ότι αυτή η διαμάχη έχει προκληθεί από την Δύση και το NATO. Έχουν περάσει σχεδόν 14 χρόνια αφότου η βορειοατλαντική συμμαχία εδήλωσε ότι η Ουκρανία και η Γεωργία μια μέρα θα γίνουν μέλη, όμως το Κίεβο ποτέ δεν εισήλθε σε διαδικασία εγκρίσεως.

Η απαραίτητη ομοφωνία για να γίνει αποδεκτή η αίτηση ποτέ δεν υπήρχε, και δεν φαινόταν ότι θα υπάρξει σύντομα. Η σκοπιμότητα της μετά τον Ψυχρό Πόλεμο ανάπτυξης του NATO προς ανατολάς θα συζητείται ακόμη για χρόνια. Κατ' αντίθεση με τους ισχυρισμούς του Κρεμλίνου δεν εδόθησαν εγγυήσεις ότι αυτό δεν θα συμβεί.

Η αύξηση των μελών της συμμαχίας απαντούσε σε αιτήσεις χωρών οι οποίες είχαν υποστεί για δεκάδες χρόνια τον σοβιετικό ζυγό, και ήθελαν να βεβαιωθούν ότι δεν ξανασυμβεί. Η εισβολή στην Ουκρανία δικαιώνει τους φόβους τους.

Το γεγονός ότι το Κίεβο δεν είναι μέλος του ΝΑΤΟ σημαίνει ότι η Δύση δεν έχει υποχρέωση να επέμβει στρατιωτικά για να την υπερασπίσει.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες και οι Ευρωπαίοι σύμμαχοι τουλάχιστον προς το παρόν έχουν αποκλείσει την άμεση στρατιωτική βοήθεια φοβούμενοι ότι θα πυροδοτήσει την αντιπαράθεση των πυρηνικών αντιπάλων που η ανθρωπότητα έχει προσπαθήσει να αποφύγει για εφτά δεκαετίες.

Ο Πούτιν έχει φανερά απειλήσει «για συνέπειες που δεν έχετε ποτέ υποστεί στην ιστορία σας» το κάθε κράτος που θα επέμβει στην εισβολή του. Όμως οι δυτικές δυνάμεις έχουν ηθική ευθύνη να προσφέρουν όλη την πιθανή βοήθεια πλην της ευθείας στρατιωτικής εμπλοκής στην Ουκρανία.

Η στρατιωτική βοήθεια που θα βοηθήσει τους Ουκρανούς να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους κατά της Μόσχας πρέπει να αυξηθεί. Ο Πρόεδρος της Ρωσίας ισχυρίζεται – παρ' όλο που ψεύδεται καθ' όλη την διάρκεια της κρίσεως – ότι δεν σχεδιάζει κατάληψη.

Θα ήταν μεγάλη τραγωδία για την Ουκρανία να σύρεται σ' ένα παρατεταμένο και αιματηρό πόλεμο. Παρ' όλα αυτά όσο μεγαλύτερο είναι το κόστος της επιθέσεως του Πούτιν, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα να περιορίσει τα σχέδια του ή να συναντήσει αντίσταση από τους Ρώσους οι οποίοι έχουν ισχυρούς οικογενειακούς και πολιτισμικούς δεσμούς με την Ουκρανία.

Οι Δυτικοί φαίνεται ότι έχουν επανακτήσει την θέληση να περιορίσουν την Μόσχα όπως συνέβαινε καθ' όλη την διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Είναι έτοιμοι να χρησιμοποιήσουν το κυρίως τους όπλο, των οικονομικών κυρώσεων, για το μέγιστο αποτέλεσμα.

Το ερώτημα δεν είναι πλέον πως να περιορίσουν τον Πρόεδρο της Ρωσίας, αλλά πως να επιβάλουν το υψηλότερο κόστος για της πράξεις του και να περιορίσουν την ικανότητα του να χρηματοδοτήσει τον τρελλό του οπορτουισμό.

Αυτό βέβαια εμπεριέχει πολλούς κινδύνους αντεκδίκησης, συμπεριλαμβανομένου και ασύμμετρου πολέμου, όπως κυβερνοπόλεμου. Διακοπές προμήθειας Ρωσικού φυσικού αερίου θα στείλει τις τιμές σε πρωτόγνωρα ύψη και θα οδηγήσει σε ελλείψεις στην Ευρώπη. Οι τιμές του πετρελαίου και του αερίου ήδη έχουν σκαρφαλώσει ανησυχητικά.

Οι προοπτικές για οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία θα αντιστραφούν. Οι σύμμαχοι, εφ' όσον είναι διατεθειμένοι να υπερασπισθούν τις ελευθερίες και τις αξίες τους με μη στρατιωτική μέσα, πρέπει να είναι έτοιμοι να υποστούν οικονομικές δυσκολίες, και πρέπει να εξηγήσουν την πολιτική αυτή στους λαούς τους.

Οι χώρες δυτικά της Ουκρανίας πρέπει να είναι έτοιμες να ανοίξουν την αγκαλιά τους σε δυνητικά κύματα προσφύγων που θα είναι πολύ περισσότερα από εκείνα της Συρίας το 2015.

Τα έθνη εκείνα που ίσως επιλέξουν το μέρος της Μόσχας και την βοηθήσουν να αντισταθεί στα διεθνή εμπάργκο ας το σκεφθούν καλύτερα.